

Дѣло

Выходить во Львѣвъ ще Вторника, Четверга и Суботы (крѣмъ рускихъ святѣ) о 5-ой год. поп. Литер. додатокъ „Библиотекѣ наивнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдняго дня кождого мѣсяца. Редакція „Администрація“ подѣ Ч. 44 улицы Галицка. Рукописи звертаются лишь на попередне застережене оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. бѣгъ одною строчкою печатной, въ рубр. „Надбелане“ по 20 кр. а. в. Рекламація неопечатаній вѣдѣний бѣгъ порта. Предплату и вносаты принимаютъ: У Львѣвъ Администрація „Дѣла“. У Вѣднѣ Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukas, Klemengasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижѣ Agence Havas. Въ Росіи Редакція „Кіевской Старинѣ“ въ Кіевѣ, почтовой уряды и „Газетное Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерibasовская ул., д. Ралла 9.

Предплати на „Дѣло“ для Австріи: для Росіи: на цѣлый рокъ . . . 12 ар. на цѣлый рокъ . . . 12 рубл. на пѣвъ року . . . 6 ар. на пѣвъ року . . . 6 рубл. на чверть року . . . 3 ар. на чверть року . . . 3 рубл. съ дод. „Библиотекѣ“: съ дод. „Библиотекѣ“: на цѣлый рокъ . . . 16 ар. на цѣлый рокъ . . . 16 рубл. на пѣвъ року . . . 8 ар. на пѣвъ року . . . 8 рубл. на чверть року . . . 4 ар. на чверть року . . . 4 рубл. на самыя додатокы: на самыя додатокы: на цѣлый рокъ . . . ар. 5— на цѣлый рокъ . . . 5 рубл. на пѣвъ року . . . ар. 2-50 на пѣвъ року . . . 2-50 р. Для Закарпатск. окрѣмъ Росіи: на цѣлый рокъ . . . 15 ар. на пѣвъ року . . . 7-50 ар. на чверть року . . . 3-75 ар. съ дод. „Библиотекѣ“: на самыя додатокы: на цѣлый рокъ . . . 19 ар. на цѣлый рокъ . . . 6 ар. Поодиноко чяско коштуе 12 кр. а. в.

Просимо посѣщити съ отповленемъ предплату, щобы мы могли управити наклады и высылку.

Нашѣ политичнѣ партіи.

II.

Жалко, — але Русины не вытравали въ праці, бо лекше дрѣматы загнувши руки, якъ працювати. Въ короткѣмъ часѣ почали появлятися инші мѣна, отъ якого рода.

Однѣ говорили: „Мы робити нѣчого не потребуемо. Нѣмцѣ зроблять за насъ, що буде потреба.“ А при наступившихъ перешкодахъ изъ вѣдѣ другѣ повтаряли: „Залишѣмъ мы Русины нашѣ рускѣ литературнѣ змаганя. Мы убогѣ, безъ средствъ и опущенѣ, намъ ще кладутся перешкоды. Мы далеко не допровадимъ. И такъ русчина въ школахъ упаде, литература потребуе значныхъ средствъ, опѣки и подмоги правительства. Обѣчъ насъ суть литературы польска и велико-руска, вже на высокѣмъ степенѣ. Коли зможемо мы такій степенъ осягнути? Велико-руска литература подасть намъ бѣльше готового, нѣжъ польска. Наше правительство, котре кожду литературу дозволяе, не буде мати нѣчого противъ тому, если мы велико-руску литературу приѣмемо, если мы велико-руску литературу будемо розвѣдати отъ политики Росіи.“

То були голоса привыкшихъ до дрѣмоты, бо вѣмѣть боротися съ противностями и працювати, радили сидѣти загнувши руки и выжидати помощи изъ вѣдѣ.

Ти люди вже забули, що подставою свободы есть просвѣта и що таа только на подставѣ народнаго языка лекше осягнути дасться; що только власными силами народѣ до гаранту и красной долѣ дойти може. Забули, що только съ розвоємъ духа розвиваеся щасливѣсть чоловѣка. Кто радить инакше, той велинае просвѣту, есть неробюю, есть ворогомъ народу, выроднымъ сыномъ матери Руси, хоть-бы й якъ кричае, що посвѣтивъ въ праці около добра народу и Руси. Бо только просвѣта, и то на матерномъ языкѣ, и наука, яку кождый чужій языкъ тамуе, вызволять народѣ въ темноты и нужды.

Нѣмцѣ для насъ не только что нѣчого не зробили, але, якъ бы за кару, отдали насъ на ласку Полякамъ. Тутъ же „старѣ“, враженѣ кривдами изъ стороны Поляковъ, выступаютъ смѣльшѣе. Въ роцѣ 1866 голосеять отступлене отъ народнаго хоругви и выставляють прапорѣ иншій.

„Въ р. 1848 пытали насъ, — писало „Слово“ — кто мы? Мы сказали, что мы всемирнѣншій Рутены; мы кланяемъ душу и тѣло, что мы не Русскіи, не Russen, але что мы таки Ruthenen. И для чего мы не сказали въ р. 1848, что мы Русскіи? Бо тогда были-бъ настрашили насъ, щобы мы, звязавъ исторію 1000-лѣтнюю, обрядомъ церковнымъ, языкомъ и литературою съ великимъ русскимъ народомъ, не забали коли отъ Австріи оторвати-ся.“ „Нашѣ прапорѣ есть: одинъ языкъ, одинъ народъ.“ Такъ програму „обрусѣнія“ высказали у насъ дѣти рускои неньки.

Ото-жъ ажъ въ 1866 р. повставъ засадничій роздѣлъ на партіи. Старѣ опускають народну хоруггову, а около ней збираются народовцѣ. Ти повстають на становиску народнаго языка; старѣ хопилися языка нѣбы-то литературнаго и тымъ кинули властво сѣмѣ роздору. Тутъ дороги нашѣ роздѣлилися.

О що жъ ходило, о що партіи спорили? Старѣ намагалися выперти языкъ народный, якимъ писала въ початкахъ „Зоря Галицка“, дальше „Вѣстникъ“ цѣлый часъ, а наконецъ и „Слово“ въ початкахъ, и заводити языкъ литературный, котрый маеъ зближатися щоравъ бѣльше до росіискаго.

Котра-жъ хоруггову старша у насъ, чи языка народнаго, чи литературнаго? Тожъ партія молодоруска не почала „возникати“ въ 60-ти рокахъ, але въ 1866 роцѣ возникла партія „русскихъ“.

Дивно! — чужій уносятся надъ красотю мало руского языка. Бандтке навывае его найкраспимъ межѣ всѣми славянскими языками; Мицкевичъ межѣ рускими языками; Боданскій величае его поэтичнѣсть и музыкальнѣсть и каже его рѣвнати съ грецкимъ и италіанскимъ; Коубекъ и Мацѣвскій именують его краспимъ бѣгъ чешского; Раковецкій жалуетъ, что не ставея пануючимъ въ цѣлой Росіи; наконецъ знаменитый писатель росіискай Даль-Луганскій признае ему первенство надъ велико-русскимъ простонароднымъ и книжнымъ языкомъ. А выроднѣ дѣти языка власной неньки называють „хлопскимъ“, „простымъ“ и радѣ его на чужій мѣнати, стлумати его ровнѣмъ, спити просвѣту народу, народѣ лишити въ темнотѣ и отдати его на вымыслыване вороговѣ, котрѣ на его землю и добро читають!

Противники нашѣ хотѣли-бы насъ скомпромитувати передъ правительствомъ, прикрашуютъ себе знаменами державной и церковной лояльности. И чи-жъ молчать намъ супротивъ тяжкихъ напастей? Але идѣмъ за порядкомъ.

„Мысль, сдѣлати изъ украинифилѣвъ нашихъ партію политическую — пише дальше „Нов. Проломъ“ — организовавати оную и противопоставити прочой галицкой Руси и тымъ образомъ кинутѣ сѣмѣ роздора между насъ принадлежить пок. гр. Голуховскому, руководившему внутреннюю политическую Галичины отъ 1866 г. до своей кончины.“

Только не треба забувати, что гр. Голуховскій передовѣмъ бувъ Полякомъ, а яко Полякови ему нѣяка партія руска не была на руку. Если днѣ склѣбляеъ часомъ то одной, то другой, то не для того, щобы зработити котру партію политическую, але въ причины макхивельской засады: *divide et impera*. Треба було чернити Русинѣвъ у Вѣднѣ и въ Римѣ, що хилатся до „Москвы“ и „шизмы“, пишуть по московски. Одного Зубрицкого було за мало; знайдено до того ще Сев. Шеховича, о котромъ написавъ Мих. Малиновскій (гляди „Ruth. Sprach- und Schriftfrage“, стор. 58): „Ein verunglückter Gymnasialist, der nicht ruthenisch, sondern polnisch gesinnt war“. С. Шеховичъ, подѣ котрого редакцію короткій часъ и „Зоря галицка“ стояла, змѣнивъ народный языкъ „Зорѣ“ на „литературный“, и то „Зорю“ привело до упадку. С. Шеховичъ почавъ выдавати часопись „Ляду“ и „Семейную Библиотеку“. Давованосъ, що письма ти, не маючи бѣльше якъ 20—40 предлатникѣвъ, могли якійсь часъ триматися. То показувало на подѣдержку въ иншой стороны. С. Шеховичъ хотѣвъ нарештѣ впровадити до руского письма буквы латинскѣ. Если-бы Поляки и гр. Голуховскій були зрозумѣли свой власный интересъ и протегували народонѣвъ, такъ якъ обрусительнѣ панслависты, рѣчи могли бы стояти инакше. То достаточнымъ доказомъ, что протекція для нихъ изъ стороны гр. Голуховского и Поляковъ не было.

Народовцѣ не хотѣли танцювати зъкъ грали Поляки съ гр. Голуховскимъ, але „старѣ“ поѣшли на вабѣдѣ, стали заводити языкъ „литературный“, властво велико-русскій и потвердили оскаржене, куды они хилатся.

Колѣ-бъ намъ не гровило нѣяке небезпеченство, можна-бы имъ тое дарувати; але у насъ *regiculum in mora*: языкъ литературный чужій присоѣщае упадокъ народу. На кого жъ теперь будутъ скаргитися, що правительство думало о нихъ, що хилатся до „Москвы“ и до „шизмы“? и кто зработивъ квестію литературную квестію политическую, якъ не „старѣ“ самѣ?

„Правительство — каже дальше „Нов. Проломъ“ — поручало учительскіи и чиновничіи мѣста во Львѣвъ майже исключительно лицамъ сочувствующимъ украиннаму, а усевало прочихъ отъ столицы края.“

Або-жъ нема у Львѣвъ Костецкихъ, Савицкихъ, Савуляковѣвъ, Геровскихъ, и т. д., а на провинціи чи нема Барвинскихъ, Желеховскихъ, Сапчакѣвъ, або на Мазурахъ Лѣнинскихъ, Заячковскихъ, и т. д.?

„Якоже въ виду того — пише „Н. Проломъ“ — должно быти поведеие „старыхъ“, до которыхъ причисляеся вся прочая галицкая Русь? Молодорусская фракція выписала на своемъ прапорѣ тотъ-же девизъ, подѣ котрымъ до тѣхъ поръ боролаеъ цѣлая галицкая Русь: равноправность русского языка въ школахъ и урядѣ, просвѣщеніе народа, матеріальное благосостояние провинцій. Съ тымъ не могли не согласитися прочіи Русины.“

Такъ, девизъ той самъ, бо и хоругговата сама, котрой до 1866 року тримались и „старѣ“, бо ажъ въ томъ роцѣ явно отъ нихъ отбѣгли. Около опущеннаго прапора народнаго почали гуртуватися молодѣ, подѣнесли той прапорѣ съ его девизомъ, абы дальше стояти за рѣвноуправлене народнаго языка въ школахъ и урядѣ, за просвѣту народа на матерномъ языкѣ и за добробытъ краю.

Стефанъ Качала.

Бесѣда д-ра Ник. Антоновича

выголошена на 26 засѣданю Союзу при генеральной дебать надъ бюджетомъ краевымъ.

Генеральная дебата бюджетова у воѣхъ парламентахъ мае свои права и привилѣи. Президіюмъ есть тогдаеъ загодѣйше, любезнѣйше, не такъ скоро и напрасно вызывае до порядку дневнаго и до рѣчи, бо ходитъ о справу, котра воѣхъ доткае и болитъ, навѣтъ и наибольльнѣйшого обывателя; бо якъ давна пословица нѣмецка говоритъ: и наиспокоѣннѣйшій прозываетъ на податки. Надѣюся, что може тымъ разомъ достойный маршалокъ очоче бути взглядышимъ и не корротати въ цѣлой строгости зъ своего права, а тымъ бѣльше, что отверто заявити мушу, же не конечно насъ до теперь лабѣдно и взглядно трактувавѣ.

(П. маршалокъ д-ръ Зыбликовичъ уступае за президіюмъ, а бѣдае его вице-маршалкови митр. Сембратовичеву.)

Отже мушу сказати, что одинъ посолъ зъ нашего клябу (и. Ромичукъ — Ред.) за одно слово, котре не было такъ дуже страшно и не парламентарнае, якъ на первый взглядъ маршалкови здавалося, доставъ выговорѣ тяжкій. А и менѣ трафлялоя дуже часто, а навѣтъ въ одной зъ послѣднихъ дебать упоминаеъ мене доот. маршалокъ за то, что я полемизувавъ съ иншими послами. Цѣкава рѣчь, другѣ послы въ той оной дебать, на томъ самѣмъ засѣданю полемизували съ справозданнемъ передъ 18 лѣтами написаннымъ, або съ послами, котрѣ вже усокопилоя, або передъ 18 лѣтами ту говорили, — тыхъ доот. маршалокъ не вызывае до порядку. Мои панове! Чи мы вѣчно маемъ вѣстаты сиротами и упослѣдженными? Думаю, что мы воѣшли до топ палаты въ характерѣ послѣвъ краевыхъ. Чи нашѣ выборы мають инші права? А може не уваглядыють ихъ длятого, что и а о тѣ выбрали, и маемо разумѣти той докѣръ, что насъ не конче потреба тутъ? Я того не понимаю и надѣюся, что на будущиость буде троха инакше.

Нарѣкаемо дуже часто, что не поважають нашихъ ухвалъ, что наша автономія не мае поваги такоу, яку повинна мати, а хто-жъ тому виненъ? То мы самѣ винны. Мы самѣ ухваляемо, а не держимо того; хочемо, абы насъ поважали, а самѣ себе не поважаемо. Власте недавно доот. маршалокъ заявивъ, что ототунае отъ топ ухвалъ соймовоу, побѣла котрой передъ бюджетомъ мае бути дебата надъ справозданнемъ комисіи люстраційной. Я не домагаюся того, абы отного

выконати ухвалу, бо ще оправоздане не роздане, але желаю, абы на будущиость того не було, — желаю, абы ухвала повзата въ Соймѣ, обовязувала той Соймѣ. Однакъ теперь леюо вѣжду, что мои давнѣйшій внесены мали сильну подѣставу. Я давнѣйше и то часто доказувавъ чюлоамъ, что комисія люстраційная не есть въ станѣ сповнитѣ свою задачу. О томъ кождый членъ комисіи люстраційной и Соймѣ есть знаадо переконанный, а только для деоогот того не кажеся въ палатѣ. Правда, я маю рѣдшѣ зубы, кажу правду, моя вина, что я не дипломатъ. Тыхъ оправозданъ комисіи люстраційной давно вже мы не видѣли, вже третій рокъ не было бесѣды надъ оправозданнемъ комисіи люстраційной, мимо того, що статутъ краевый wymagaе, абы комисія люстраційная была выбарана и оправоздане прекладала.

Мои пп.! Теперь можете менѣ признати оправедливѣсть, что я, цѣлкомъ овертый на доовѣдѣ и знаню рѣчи, вже передъ 8, навѣтъ 12 роками допоянавася, абы Выдѣлъ краевый предложивъ намъ проектъ, якъ бы та контрола надъ его дѣловодствомъ далаея перевести, бо что комисія люстраційная не есть такимъ органомъ контролюющимъ, то надто добре знаемо. Контрола не есть щооъ такоу, что подавало-бы Выдѣлъ краевый въ подѣзрѣние або повагу его могло подѣкопувати, але контрола вѣсуда въ автономіи практикуеся и есть конечно. Если мы въ сѣбѣ осеия ухвалили, абы контролю розтягнути надъ Выдѣлами повѣтовыми, то Выдѣлъ краевый повиненъ зъ себе дати примѣръ и старатися, абы и контрола надъ нимъ разѣ уже воѣшла въ жатье. Пригадую мою давнѣйшю резолюцію подѣ тымъ взглядомъ и мыслоу, что Выдѣлъ краевый зъ власной инициативы выслухае мое жадане. Особно резолюція не оставлю, абы Соймѣ не перейшовъ надѣ мою резолюцією до порядку дневнаго.

Прикро менѣ троха, что мушу довше полемизувати съ органами, котрѣ мають великанькоу повагу. Абы вы мене не подѣзрѣвали, что маю намѣрене борбы дѣлати, по совети маю собѣ за обовязокъ зъ горы назначити мое становиско, оно есть Соймова знане. Я яко Русинъ хриотіанскій емъ патриѣтъ рускій, и люблю руске, а поважаю польске и народѣ польскій. Маю тую засаду и надѣюся, что таа засада приѣмоя и у васъ. Не намѣрю розпочинати походѣвъ крижакскихъ на Поляковѣ, бо одно сонце намъ свѣтитъ, одна земля насъ живитъ, и муосатъ прійти до того, абы отосунки такъ уложилося, абы *modus vivendi* межѣ нами разѣ уже здоволилъ воѣхъ. Але маемо право и обовязокъ отъ правительства жадати, абы и для насъ было оправедливѣе. Если буду полемизувати, то не съ Поляками, але съ правительствомъ. Маеъ бы я тутъ бѣльше якъ коду рѣзныхъ жажалень, але что вже часъ обѣзнаны, ограничуо на поединокныхъ заимѣтахъ и аргументахъ, котрымъ, гадаю, буду въ станѣ зялюструвати наше сумне положене.

Передъ воѣмъ показалося, якѣ кривды дѣлаю намъ а имено зъ стороны правительства при послѣднихъ выборахъ. Смутай то выборы! Маемо вже выборы дово, але ще до нынѣ не можемо привыкнути, щобы ихъ прилично и честно переведено! Що кождый приватный може зятѣ въ акція выборовѣи участь, не подѣлагае сомнѣнію, вѣльно ему агитувати, намовляти, а если тясне по иншій оредотва агитация, то на то суть параграфы. Остатчно, якѣ собѣ постелятъ, такъ и выпитося. Але правительство не мае въ ту справу мѣшатися, правительство повинно стати на становисци объективнѣмъ, оно повинно бути оправедливимъ для воѣхъ партій, не дразнити, але лагодити, если суть якѣо споры. Чи такъ дѣлотно было? Нѣ, такъ не было.

(Конецъ буде.)

„Обще рольн.-кредитне Заведеніе“.

Въ ч. 8 сего року зъ 30 лѣт. оѣчна умяотило „Слово“ „Заявлене“, подписане о. Наумовичемъ въ справѣ финансовоу положеня „Общего рольнаго кредитоваго Заведенія“, въ ко-

трѣмъ сказано слѣдующе: 1) „Санація „Заведенія“ доведена до того степени, що для всѣхъ вкладчиковъ, маючихъ тамъ-же свои ошадности, нема ніякого небезпеченства. Каждый одержитъ свой капиталъ (чи съ отсотками? — не сказано): гульдены за гульдены. 2) О тѣмъ переѣдчикѣ публика въ билансу за 1886 р. 3) За вышше сказано ручитъ подписаный всѣмъ, але подѣ условіемъ, накопи публика, стоячи на высотѣ своего патриотизму и не вѣруючи постороннимъ недобримъ слухамъ, не зажаде громадно звороту своихъ вкладокъ, черезъ що навѣть и найздоровѣйше заведеніе могло бѣ поспасти въ „затруднительное положеніе“, бо вкладки, маючі теперь повну гарантію въ активахъ, могутъ бути зверненіи лишь въ мѣру постепенно вplyваючихъ оплатъ отъ довжниковъ, до чого въ интересѣ самыхъ вкладчиковъ потрібна есть терпеливостъ. Терпеливостъ така есть на теперь тымъ больше потрібна, чтобы сельнедовжники могли безъ зруйнована своихъ гонодарствъ, свои долги сплатити. 4) Всѣ вкладчики могутъ спокойно дивитися въ будущиностъ, а мораторуючій патриотъ сповнити свой патриотичный обовязокъ. Авторъ „Завленія“ пригадуе наняку вѣрительв „Заведенія“ въ 1884 р., але „на насъ“, како дальше, „оправдалися слова Спасителя: „Ищите и обряцете, тоцште и отверзетеся вамъ. Спасеніи нашъ фонды. Положитеся на мое слово. Азь писахъ моею рукою. Львовъ 18 (30) обчня 1886.“

Въ ч. 13 „Слова“ зъ 10 л. лютого читаемо знову другу статью о. Наумовича, въ котрой сказано: „Въ дѣлѣ нашего банку я осмѣляюся прийтти, що окнчивши съ своимъ другомъ п. Юл. Д. Коширскимъ его санацію, мы уважали то зъ лавотрийской точки зрѣнія“ дѣломъ патриотичнымъ.

Въ ч. 16 „Слова“ зъ 18 лютого читаемо остаточню подѣ заголовкомъ „Рускій Банкъ“ такую статью изъ стороны самой редакціи: „На многі запытани нашихъ предилатчикѣвъ: якимъ способомъ такъ щасливо уладженъ дѣла нашего банку, можемо на теперь лишь коротко отповѣсти, що недовѣдъ буде дирекціи банку, скоро только дѣло буде окнчене по всѣмъ формѣ, въ можности здати о тѣмъ вѣрну справу нашой публицѣ. Въ маю же выготовитися для загального збору Совѣта точный билансъ. На теперь можемо лишь то сказати, що всѣ вклады въ нашомъ банку помѣщеніи, мають „самую лучшую“ гарантію, такую, якои не годенъ дати жаденъ другій банкъ, що нѣчто не истратитъ нічого и що дѣло такъ буде устроене, що дальшихъ вкладокъ банкъ пріймати вже не буде. Въ справѣ той, якимъ способомъ можна було щасливо уладити такъ запутанъ дѣла нашего банку, знаемо только въ загалѣ, що на предложеніе дирекціи, а именно ея „дѣльного“ члена Юл. Коширского, бывшого недавно въ Петербурѣ, и за теплымъ „ходатайствомъ“ о. Ивана, представившого крайню бѣду сельнедовжниковъ въ наслідокъ намножившихся отсотокъ отъ позичокъ и въ наслідокъ тяжкихъ элементарныхъ ударѣвъ на сельскій господарства, — Свндикатъ, тронутый такою загальною бѣдою, згодився на то, чтобы купити весь сомнительный активъ банку за суму вже одержану банкомъ въ квотѣ 1,185,000 зр., а такимъ чиномъ не лишь освободити банкъ отъ довгу, але дати ему и можність: отписати проценты, які ему належатот отъ сельнедовжниковъ въ сумѣ 265,000 зр., такъ що сельне будутъ платити долги только въ квотѣ одержаной готѣвни. О. Ивану, яко повномочникови Свндикату, буде переданый до розпорядженя купленный Свндикатомъ активъ, а отобрана за него сума буде имѣвѣрно употреблена або въ користь банку, або евентуально на тану и пр. цѣль, якъ закупно землѣ и т. д. Relata referimus.“

Всѣ три письма, якими о. Наумовичъ и редакція „Слова“ стараються пояснити теперьш не финансовое положеніе „Заведенія“, подали мы майже дословно. Самъ предметъ повиненъ зацѣкавити тѣ интересованъ стороны, котры не були на отѣлько щасливый, чтобы зъ щадницѣ, а тымъ менше зъ интересу самого отобрати свои грошѣ и поневоли на довшій або коротшій часъ удѣляли „Заведенію“ мораторію на свои вѣрительности.

Хто побѣжно читавъ тѣ письма, той безъ оумилыву стамивъ собі ихъ найбогѣйшю будто оуть, подану розотрѣленными буквами: будто всѣ вклады, помѣщеніи въ „Заведенію“, посѣдають „самую лучшую гарантію“, т. е. тану, якои не зможъ-бы имъ дати ніякій другій банкъ. Хто однакѣ прочитавъ тѣ письма съ болѣшю увагою та ще завадъ собі на отѣлько труда, що перше письмо порѣвнявъ съ третимъ, той муоветъ прійти до пересвѣдченя, що она мѣстятъ въ собі богато дечого, що зовсѣмъ не въ силѣ успокоити вѣрительв „Заведенія“, не упоенихъ тымъ

„надѣстествоннымъ патриотизмомъ“, якого въ справахъ грошевыхъ домагаются отъ нихъ авторы писемъ.

Зъ писемъ сихъ выходятъ тѣ рѣчи ясно, именно:

1) Що „Заведеніе“ въ 1884 р. находилося въ дуже критичномъ положенію.

2) Що на санацію его треба було сумы 1,185,000 зр.

3) Що тую суму одержало „Заведеніе“ на теплымъ ходатайствомъ о. Ивана въ Петербурѣ.

4) Що теперьшній російскій вѣритель „Заведенія“ не велеть вже пріймати вкладокъ членовскихъ и щадничихъ, т. е. не велеть починати ніякихъ новыхъ интересѣвъ.

5) Що они закупили всѣ активы „Заведенія“ и они de facto управляютъ сею институціею посредотвомъ о. Наумовича, яко повномочника Свндикату.

6) Що сельнамъ-довжникамъ мають бути отписанъ залыгаючій дуже значній отсотки, подобно якъ въ ликвидирующѣмъ банку рустикальномъ — въ сумѣ 265,000 зр.

7) Що въ загалѣ „Заведеніе“ находатот на дорогѣ правильной ликвидаціи, т. е. що оно стягне поволы свои претенсіи зъ довжниковъ и въ мѣру того буде сплатувати своихъ вѣрительв.

8) Але що до всего того треба ще патриотично терпеливости изъ стороны вѣрительв „Заведенія“, бо санаційна сума 1,185,000 зр. на оплату сихъ вѣрительностей не вытала, бо ея вычерпали непатриотичный вѣритель.

Але деякі рѣчи не представляются такъ дуже ясно въ сихъ писемлахъ. Противно, находимо тамъ навѣть певны контроверсіи. Такъ, примѣромъ сказавши, не знаемо:

1) Чи вѣритель одержать лишь свои вложенъ капиталы — „гульдены за гульдены“ — якъ сказано въ „Завленію“ о. Наумовича, чи доведутся имъ такожъ законный отсотки?

2) Що значать слова: Свндикатъ російскій закупивъ весь омонительный активъ „Заведенія“ за суму 1,185,000 зр. вже дану банкова?

3) Що-жъ властиво купивъ сей Свндикатъ: чи ипотечарій претенсіи „Заведенія“, чи портфель „сомнительныхъ“ векселѣвъ, чи сомнительный конта славныхъ „дописователѣвъ“ „Заведенія“, т. е. сумы 372,000 зр. + 615,935 зр.? (Такій бувъ отатъ портфель и контъ въ 1884 р.)

4) Яку гарантію може дати Свндикатъ за сомнительный активъ?

5) Чи Совѣтъ управляючій має ще які права въ „Заведенію“ оупротивъ закордонного Свндикату, котрый, якъ бачимо, не сыгавши Совѣта, зкрывае щадницю, и имѣвѣрно, якъ слухи ходятъ, звине и прочі агенты на провинціи разомъ съ заставничимъ, нынѣ вже обмеженнымъ значно, отѣдѣломъ?

6) Якъ убезпеченъ суть члены основателѣ „Заведенія“, а именно фондъ вдовичо-сирѣтскій съ квотою 75,000 зр.?

7) Що остаточню значать слова, що побравъ за „сомнительный“ активъ грошѣ оберне Свндикатъ або въ користь банку або на закупно землѣ, а не на оплату своихъ вѣрительв, якъ сказано въ першомъ писемѣ?

Одно другому перечать, а накопи вже о. Наумовичъ и редакція „Слова“ захотѣли успокоити вѣрительв, то повинай були бодай въ есенціи рѣчи порозумѣтисъ и одними уста глаголати. Письмо о. Наумовича о щасливой санаціи банку осудувало навѣть самыхъ предилатчикѣвъ „Слова“, але муоветъ для нихъ бути незрозумѣле, накопи домагаются отъ редакціи новыхъ поясненъ.

Але наиболѣше неясною рѣчою есть то: вѣотки возьме „Заведеніе“ отѣлько гроша, чтобы тутъ въ Галичинѣ сплатити своихъ вѣрительв въ сумѣ до 800,000 зр., а заразомъ, зъ якихъ фондѣвъ отѣдаты позичену въ Россіи суму 1,185,000 зр. вразъ съ отсотками?!

ДОПИСИ.

Зъ Коломый.

(Отповѣдь на дописи зъ Коломый зъ 8 ч. „Дѣла“.) Авторъ дописи зъ Коломый, хотячи ширшу публицу съ правдивымъ, якъ самъ пише, але сумнымъ образомъ жити коломыискыхъ Русинѣвъ познакомити, почине свою дописъ отъ слѣвъ „скажѣмъ собі правду въ очи а научимся лучшого“. Чи и для чого — коли вольно спытати автора дописи, — ажъ черезъ газету треба було правду говорити? Чи мало случайности мавъ авторъ въ мѣсци, чтобы правду прямо въ очи казати, кому вже хотѣвъ свою правду казати? Впрочемъ, коли уже така его вдача, то най бы собі и черезъ газету говоривъ, та лишь кобы, вѣрнымъ суму зложеною, справдѣ правду писавъ; а то, не зважаючи на свое званіе, понащасувавъ только

неправды, що и самой правды за неправдою добачити годѣ.

Щобы богато слѣвъ непотрѣбно не тратити и нѣкого не нудити, пригланьмося ближе той писанинѣ.

Першу свою фдку стрѣлу пустивъ авторъ на Братство церковне св. Арх. Михаила вразъ съ бурсоу въ Коломый. Паше, що оно лишь ветуге. Но яка-жъ то велика неправда! Уже той одинъ фактъ, що братство церковне въ минушомъ роцѣ почало церковь мѣску малювати и нынѣ стоить головна нава середины церкви вразъ съ 7 пилестрами проф. гимн. В. Крициньскимъ артистично за 4,200 зр. помалювана, мѣгъ-бы выстати, чтобы правдомовность автора сконстатувати. Але есть ихъ и болѣше, навѣть самыхъ важнѣйшихъ. Чи авторъ не вѣдомо нѣчто про реставрацію церкви въ серединѣ въ роцѣ минушомъ, а бланшаного даху на церквѣ передъ тремя роками? Такъ то дѣялося за его побыту въ Коломый. А про справуни рѣбныхъ приборѣвъ церковныхъ, та про заходы братства, якъ-бы ровдобути потрібныхъ грошей, чтобы могли вже въ сѣмъ роцѣ церковь дальше малювати, не знае такожъ нѣчто! О дивне диво! Такъ щодень на то дивитися.

За бурсу написавъ авторъ, що она „здана на одного чловека“. Правда, що по части такъ е, але для чого. Есть послѣя статута щей другій отецъ бурсы выбранный, та и иншій выдѣловъ не отказувались-бы по можности свои бурсы доглядати (та и доглядуютъ), та коли бо то бѣда съ тымъ однимъ чловекомъ, що не любитъ того, чтобы другій выдѣловъ безъ него до бурсы заглядали: чогось, бачите, все побоявся за свою повагу, про-то за-для милого супокою бурса переважно на одного чловека здана. А скоро бурса зъ его власной вины на одного болѣше здана, и теперь, якъ пише дальше, и опущена, то на кого-жъ властиво спадае вся вина? Однакѣ опущена бурса не есть; про-то и не було потреби передъ свѣтомъ на опущенѣ нарѣкати. Такожъ неправда, чтобы выдѣлать лишь разъ на рокъ въ справахъ бурсовыхъ сходився. До 5-ти мѣсяцѣвъ були вже найменше 3 засѣданя бурсовы. Для чого авторъ муеветъ трубитъ и за нешконтрование книги касовой бурсы, годѣ отгадати. Бо допустѣмъ, що книга касова бурсы була отъ якогось часу нешконтрована, то зъ того ще не слѣдуе, чтобы не мала бути и побѣйше перешконтрована, або що черезъ нешконтрование фондъ бурсовый понѣвъ якусь страту. А потому авторъ дописи есть съ касовымъ бурсовымъ въ зношеныхъ финансовыхъ бурсы та й съ выдѣловыми частенько выдаеъ, чи-жъ не лучше бувъ-бы зробивъ, если бы бувъ пригадавъ на шконтръ книги касовой, а не якъ видно, не въ чистѣмъ намѣреню о тѣмъ въ газетѣ писавъ. (Кон. буд.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Справы особисты.) Казъ Николай черногогорскій прѣйхавъ вчера рано до Вѣднѣ. — Станъ здоровья архика. Рудольфа, котрый вже отъ дошого часу недужий въ наслідокъ перестудженя, значно поѣбшися.

(6, Засѣдане рады державной.) Въ справѣ внесеня Коронинього продолжала дебата дальше; промовляя ще послѣ Пикергъ, Кронветеръ и Кляичъ, и внесенне се отослано до комисіи для реформы выборной. Внесенне гр. Коронинього, чтобы справу ту отослати до окремой комисіи зъ 18 членѣвъ, ушло 130 голосами противъ 149.

(Штайнвендеръ и мин. Пино.) При другомъ читаню проекту правительства въ справѣ зельзвиздѣ Дукѣ-Боденбахъ прѣйшло на шестѣмъ засѣданю рады державной до майже нечуваной въ парламентахъ сцены. Пос. Штайнвендеръ, выказавши неправильность операціи финансовыхъ при сѣй зельзвиздѣ, выступивъ съ важкими закидами противъ мин. торговлѣ бар. Пино. Бесѣда его спокойна и безприотрастна зробила велике враженне, кола ставъ говорити: „Тымъ повиненъ бы я вже закончыти, кола-бъ не муеветъ ще выступити противъ особотого поуступованя п. министра торговлѣ. Панъ министръ вже на се приготуваный. Першій фактъ дотыкае лиоту, писаного п. министромъ ще 1882 р. до Венигера, директора чешского земского товариства кредитового. Листъ сей не выслано просто а передано черезъ Игнаца Кляра, зѣвстного тутки многимъ панамъ и Кляръ дѣотавъ за то величезну заплату. О тѣмъ листѣ знае дуже богато оообѣ и не можна его просто зачерчати а хйба лишь можна доказувати, що бѣвъ бувъ написаный отъ такъ собі зъ вѣжливости або зъ якогось немоча людокоя. Доперва черезъ сей листъ товариство, котре Венигеръ заступавъ, отануло на ноги. То знавъ Венигеръ и длятого заплативъ Клярови добре, а Кляръ знавъ такожъ и казавъ собі добре платати, о тѣмъ знавъ такожъ и п. министръ, бо самъ давъ першій початокъ.“ Дальше наводитъ Штайнвендеръ рѣбныя письма, въ котрыхъ министръ называея разъ „Ексетъ“, оттакъ „Ексенгоферъ“ або „Альфредъ“; Венигеръ называея въ нихъ „Францъ“, банкиръ Веселли называея „Льстигъ“ и т. д. (Голосъ зъ лѣвиці: Мова злѣдѣйска!) Оттакъ каже Штайнвендеръ: То суть вже отписы зъ листѣвъ а первописы я не забиравъ съ собою, чтобы не загубити, и я готовъ ихъ отдати чи то п. президентови министровъ, чи лѣкой комисіи слѣдчѣй, до

котрой они належатъ, а обтрибуналовъ державному. Бесѣдинъ наводитъ знову одно письмо, въ котромъ „Игнаць“ (Кляръ) каже: „Альфредъ давъ мѣнѣ приказъ особисто и я мушу его выконати. По такихъ донахахъ, котрыхъ цѣла палата выслухла съ великимъ зворушенемъ, поставивъ Штайнвендеръ вѣселе, чтобы палата не ухвалювала перенятѣ сѣя зельзвиздѣ на власность державы. По сѣй бесѣдѣ забравъ голоосъ мин. Пино въ своей оборонѣ; самьередъ признавъ, что писавъ листъ до Венигера, але лѣотъ сей бувъ писаный въ зовсѣмъ вишѣй цѣли, якъ се доказуе Штайнвендеръ. Шо бо и ему его доставили и що въ цѣлой тѣй палатѣ ходитъ лишь о то, чтобы, коли вже не можна зачитити министра, то бодай вдарити на него како особу приватну и его въ той способѣ здало кредитувати.“

(Зъ палаты панѣвъ.) Перше сегорѣчне засѣдане палаты панѣвъ отбулося днѣ 16 с. м. На початку засѣданя зложивъ бар. Конрадъ присуту а оттакъ президентъ министровъ гр. Таффе представивъ палатѣ новонаменованого министра проовѣтъ п. Гауча. — Правительство предложило палатѣ межѣ иншимъ утворенне выдѣловому бар. Василька. — Зъ порядку дневного прѣступленю до выбору по одному членови до комисіи бюджетовой и политичной и до выбору комисіи: экономической, для фидекомисію и для угоды державныхъ. До комисіи экономической выбрано межѣ иншими: гр. Хотека, Габіетанека, Гельферта, Кубина, Лариша, Пленера, ки. Сапѣгу и ки. Гугова Турчи-Такоса; а до фидекомисію гр. Букова, Лянграфа, Фарштенберга, Габіетанека, ки. Шварценберга и т. д.; до угоды державныхъ: Аршета, ки. Метерниха, гр. Туна, бар. Гибера и др.

(Въ справѣ стипендіи для руской молодежи въ Черновицѣ), о котрыхъ буюванійской пос. Зѣта згадавъ на засѣданю комисіи бюджетовой въ радѣ державной (Дѣло ч. 14), такъ пише черновецка „Gaz. Polska“: Позаякъ въ тѣмъ вышутушаню п. Зоты видно фальшивый аетитъ, а зъ отповѣди п. министра пробываея недостатка информации въ тѣй справѣ, то уважаемо за потрібне пояснити тую справу трохи ближе, чтобы нѣчто не тумавъ, що давнымъ якимъ случаемъ подѣ гегемонію румынской цѣле добродѣтели правительство загорганъ Руины. Позаякъ вѣ майже стипендіи приватны на льѣвѣскомъ університетѣ были давнѣйше прызначенъ для студентѣвъ р. кат. вѣроисповѣданя и Руины гр. кат. лицик не могли зъ нихъ користати, то для того въ 1850 р. розпорядженемъ цѣсарскимъ установлено 20 стипендіи по 100 зр. выказаны для Руинѣвъ льѣвѣского університету. Кола зложено університетъ въ Черновицѣхъ, то правительство перенесло 10 стипендіи зѣ Льѣвова зъ Черновець и тѣ роздаются теперь Русинамъ зѣт присисе актъ фундаціонный. Натомѣтъ при тешиномъ університетѣ есть еще 17 пшыхъ стипендіи именно: 6 имени цѣсаря Франца Йозефа по 300 зр., 3 имени цѣсаревы и цѣсаря по 300 зр. въ золотѣ и 8 краевыхъ. Всѣ они прызначены для студентѣвъ безъ рѣзницѣ народности, а однакѣ користають зъ нихъ лишь самы Румыны. Выемку становлять теперь лишь два Нѣмцы и одинъ жидъ. Фактично отже користають Руины зъ 10 стипендіи по 100 зр., натомѣтъ не de jure але de facto не мають участи въ 17 стипендіяхъ по 300, 200 и 100 зр., котры побрываетъ Румыны „Gaz. Polska“ пытае отже: Чи не тѣхъ 10 нужденныхъ запомогъ, вынооачихъ разомъ 1000 мають бути выдѣртъ руской молодежи? Нѣ, то не може нѣколи наступити въ закононо ореченя фундаціи, и п. министръ повинъ лѣвъ зъ не свѣдомости заявивъ, що цѣсаръ прызначавъ ихъ для всѣхъ, — але само вже не отупленне д-ра Ив. Зоты знаменуе достаточъ фальшивый аетитъ на ту крыху помоч, которую рускимъ студентамъ на Буковинѣ.“

(Четверта класа бранки) має бути сего року покликана до службы войсковою въ краяхъ Галичанѣ, Буковинѣ, Зальцбургу, Каринтіи, Моравѣ, Тиролю, Форальбергу и Краинѣ.

Заграничній Державы.

Россійскій заходы на балканскомъ пѣвостровѣ. О сколько справедливъ была въ шій поглядъ высказанъ неразъ что до становленя Россіи оупротивъ Болгаріи, и въ загалѣ отупротивъ цѣлого балканского пѣвострова, выказуея найближе отѣдуючій найновѣйшій вѣсти, котры и тутъ дословно за другимъ газетами и безъ якогого коментаря подаемо.

Румынска газета „Telegraful“, выходящая въ Букарештѣ, одержала отъ своего корреспондента въ Софіи интересній повоненя о руссийскихъ заходахъ въ Болгаріи въ часѣ послѣдней войны, котры найближе выказуея, що Россія готѣе вже отъ давна выступити на Балканъ съ цѣлю силую. Кореспондентъ сей оплоу насамперво теперьшне положенне въ Болгаріи и Выхѣдѣ Румелии а оттакъ каже: Для 7 надѣянствъ передъ тымъ, коли грозило небезпеченство, въ Сербѣ отанутъ въ Софіи, зобразаея партія, зидѣнна отъ Цанковомъ на передѣ и въ пшѣ руссийского агента радѣла, що робити въ критичномъ положеню. Ухвалено отже подѣлать подѣ отку Россіи. Агентъ руссийскій, п. Пино, деръ, годивов на то. але жадавъ чтобы ему е дали прошенне отъ 300 пѣдисомаи знаменитыхъ людей. Цанковъ и Балабановъ ухвалели залоу провазоричне правительство. Предѣдательство сего правительства мавъ обяты митрополитъ Климентій въ хвляи, коли сербока армія прѣйшла до Софіи и коли Болгаре зложатъ зѣ отѣла ки. Александра.

Причиною до зложення з престолу кн. Александра мав послужити заговором пануючих переполох і можливий неспокій. Коляндер обіцяв кожному Болгарини, котрий би підписав петицію, видати російській паспорт, на підставі якого він отримав би під охороною Росії і її агентури в Софії. Але волякі старалися заговорити, щоб позискати митрополита Клімента, була надарений; він заявив ршучо, що ніяк до заговору не приступити а провізоричний комітет по сій причині жалувало навіть перед Коляндером на сю не удачу. Того-ж самого дня обмінялося кілька шафрованих депеш між російскою агентурою в Софії а правительством в Петербурзі. Законне правительство в Софії старалося дійти по нитці до клубка і дістати в свої руки певні дані о заговорі і то йому також удалося; но коли побачило, що заговор обмежає лашь на дуже малий кружок людей, то постановило краще не уживати жадних средств репресійних. Оно вдоволилося лашь тим, що переконалося, що заговор ведеться в російській агентурі. Та і положення в краю було тогды так критично, що треба було выминати всякі дальшія заступанья. Поліція в столиці відкрила була також в домі якогось Кавачева великій склад хоругвь в російських барвах національних, котрі мали вывештатися на домах мнмих російських підданных. Другій знову заговорець, Бурмов, одержав був приказь оть провізоричного правительства в даній хвилі арештувати мнмистровь і отставити их в сей чась під еокортою до Лом-Паланки. Отъ 6 до 7 надолота выдала російска агентура в Софії больше якъ 700 російскихъ паспортвъ болгарскимъ підданнымъ.

Такъ було в Болгарії передъ війною, а ось тепершій заходъ Росії в Сербію. "Times" доносить: Гірке розчарованье, якого Росія дізнала в Болгарії, змусило єя звернутися тепер до Сербії. Агенті крамольники голосят тепер сербскому народу: Забудьте на те що було; мы вамъ прощаємо вашу невѣрность, бо Болгаре ще васъ перевышляли в невѣдчости. Але тепер, коли вы побѣдили благодать австрійской охорони и побачили, що она принесла вамъ лашь ускоренье, вертайте до насъ. Мы вамъ дамо Боснію и Македонію, и вы будете гегемономъ на Балкані, скоро лашь приймете нашъ оловія т. е. коли зложите з престолу Милана и загадаете російскагъ офицаръ до своєї арміи". На сій обістній слова російскій навіть самі Сербі не конче чутивлі, бо они дорожать своєю независимостю народною, а крѣмъ сего не конче прихильні тепер і для князя черногогорского, котрого Росія хоче конче зробити претендентомъ до сербского престола. Князь зробивъ ту похибку, що выславъ недавно вѣнцѣ на моголу сербского поэта Бранка и казавъ на нѣмъ выписати слова в мові російскій замість в сербскій. Сербі не хотять дати зрощіцати свій край і для того недовѣряють князеві Николаю, котрого недавно выгнуплене в Петербурзі в ихъ очачь не принесло ему жадного хѣсна.

По поводу подорожи князя черногорского до Петербурга пишуть знову до "Politik" зъ Вѣдн: Подорожъ князя Черногорі до двору петербургского и его довгий побыть тамже, уважають тутъ (у Вѣдн) за важну подію, хочъ политичну важкѣсть сєи визиты зъ стороны російскою заперечують. То єсть лашь певнимъ, що князя Николая треба теперъ больше якъ коли небуды уважати небезпечнымъ соперникомъ кн. Александра. Сей последний побѣстае все ще в великій неласці царя російского.

Имеччина. Князь черногорскій прихавъ бувъ дня 17 о. м. до Берлина и зробивъ визиту цѣсареві, цѣсареві и наследникову престола. На другій день по полудни бувъ кн. Николай у кн. Бисмарка а оттакъ у амбасадора російского, у котрого перебувъ довшій часъ. На честь князя бувъ даній на дворі цѣсарскімъ великій пиръ галловий. — Рада союзна приняла проектъ закона о монополію горѣвки. — Газеты вѣмечій доносять, що переговоры міжъ руокиимъ правительствомъ а римскою курією в справі обсаждения парай в округі оломучскою епархіи приналежної до Прусс, вже незадолго будутъ укінчені. Прускихъ предложень церковныхъ папа ще не затвердивъ и в той справі ведуть переговоры дальше.

Англія. По двохъ недѣляхъ перервы збрався знову англійскій парламентъ на нарады. Здаєся, що на сій сесіи обѣ палаты зажадають оть правительства поясненіи питаня вохѣдного. Такъ бодай доносить "Daily News", котра заразъ зазначає, що правительство выступить здаєся съ такими свѣтими поясненіями, якъ вже оть кількохъ днѣвъ проявляють в газетахъ. Тепершій кабинетъ англійскій постановивъ именно не допустити до війны міжъ Грецією и Туреччиною. Така сама газета принесла онгоды артікулъ написаний в такому самімъ дусі и инсирований очевидно зъ компетентной стороны. В артікулі обмъ сказано, що найновішій перешколу для удержаня мира робить нерозумне постонованье Греції. Области, до котрой Греція робить собі претензію, обіцана їй на підставі берлявской угоды и она єй одержать окорше чи обзійше; черезъ нерозважне постонованье онакожъ може она єя отратити. Тепершнше мнмистерство прихильне для Греції, якъ ще жадне в Англії не було, а мнмистеръ Деліанисъ муотавъ прець знати, що Гладстонъ ніколи не буде ставати в обороні Туреччини. Такъ отже промовляє органъ Гладстона, и отарасє Грецію переконати, що мирною дорогою може она больше скоритата. Коли онакожъ се не поможє, то Англія готова выслати овою флоту и выступити

енергично супротивъ Греції а "Daily News" доносить, що скоро лашь флоту англійска на середнімъ морі скрѣпится, будутъ высланы два корабль воєній, котрі заразъ розбичуть операцію, щобъ греку флоту зробити нездобно до бою. — По поводу послѣднихъ розрухвъ социалитичныхъ в Лондоні, стануло дня 17 с. м. чотыри провідарі социалитичній чередѣ судовъ полиціи, котра ихъ однакожъ поки що оставила на стоїхъ вѣнцѣхъ за кавцію. По всѣхъ майже мѣстахъ фабричныхъ в Англії проявился небезпечный рухъ социальный, а власти мѣсцевы зарядили всякі можливй мѣры противъ выбуховы якихъ новыхъ розрухвъ.

НОВИНКИ.

— Преосв. еп. Юл. Пелешъ прихавъ вчера на кілька днѣвъ поспішнымъ поїздомъ до Львова. Цѣлею подорожя суть переговоры в справі остаточного роздѣлу обохъ дієцѣй.

— Вь Рогатині закладають нашй патріоты "Народну Торговлю" и мають уже значный капиталъ зъ удѣловъ. Селяне нашй агентуризмованій. Ширше вь томъ дѣлѣ на другій разъ.

— П. Корнило Устїновичъ, славно-звѣстный нашъ маляръ поетъ, прихивъ в дарѣ владычому престолови в Станиславові ової цѣнний, великій образъ "Исуса передъ Каною", котрий на выставахъ образѣвъ звертає на себе загальну увагу. Нема у насъ нынѣ князѣвъ, щобъ дотовари церковь, то єсть дарими приходять їй вь помѣчь убогій омыи Руси, люди праць. Тымъ любійшій церквы нашой ти дары!

— На бенфеисъ панѣ Ив. Биберовичевомъ данє буде вь Сяноцѣ во второкъ д. 23 л. лютого предтавленые комедіи драмы вь 4 актахъ Ю. Онега: "Властитель гуть". Маємо надію, що заслуги бенфеюантикы заохотять доокреоту П. Т. Публику до членского удѣлу вь предтавленю.

— Вь справі фасій розоблавъ митроп. ординарїтѣ до всѣхъ урядѣвъ деканальныхъ розпоряджене намѣстничства для ц. к. старосты, щобъ ти же завѣзвали всѣхъ овладенковъ, котрі предложили фасіи, але дотеперъ не мають жадного доповненя конгрусу зъ фонду религ. и не мають навіть претензіи до такого доповненя, отже и не були бы предкладали фасій, щобъ они зажадали до конця лютого 1886 зверненя тыхъ фасій. Розпоряджене се мотивує намѣстничство тымъ, що якъ зъ одной стороны не можна допустити, щобъ овладенки, котрі передъ заведенемъ уставы зъ дня 19 цѣвтя 1885 побирали подал давныхъ приносѣвъ доповнене конгрусу, уоувалися оть предложена фасій, такъ зъ другой стороны знову не можна змущувати священника, котрий не має претензіи до доповненя конгрусу анѣ его не побираєвъ, щобъ бѣвъ выявлявъ ової дохѣдъ.

— Подѣлъ деканата галицкого. Дотепершній деканатъ галицкій має бути роздѣлений мѣжъ епархію станиславовскую и архієпархію львовскую. Приходы: 1. Бовшѣвъ, 2. Демяновъ, 3. Нѣжшнѣвъ, 4. Залука, 5. Крылось, 6. Галич, 7. Тустанъ и 8) Дубовцѣ мають бути, ибѣла проценту подѣлу обохъ епархій, прилученіи до деканата рогатинского архієпархіи львовской. Приходы зновъ: 1. Межигорцѣ дек. рогатинского, 2. Горожанка, 3. Товотобачъ и 4. Швайковъ дек. подгаецкого, будутъ прилученіи до суобднхъ деканатѣвъ епархій станиславовской.

— О. Викторъ Матюкъ, выдаєць "Руского Слѣванника", повѣдомляє черезъ нашу Редакцію о своихъ П. Т. предлаітничѣвъ, що корректа І-шюи части Слѣванника уже выслана до Липска и що Слѣванника І-ша часть, теоретична и практична, єь концѣмъ марта с. р. буде выговолена, до котрого то часу и предлаіта приймаєся. По опущеню печатѣ цѣна буде підвишена, дятого звертаемо увагу Пн. Учителѣвъ шкѣлъ народныхъ и бѣдѣйшихъ учениковъ на низку цѣну предлаіты (60 кр. на 2 части съ пересылкою) такъ важного у насъ дѣла музыкального.

— Депутатія зъ Жаба, выслана тамошною громадою вь звѣстныхъ нечистыхъ дѣлахъ, була мнвущего тѣждня у Вѣдн на аудієнціи у С. В. цѣсаря.

— Крыи. Яновъ Шведицкій вчера небезпечно занедужавъ. Лѣкарѣ не ототупають недужого.

— П. Володимиръ Ортынский, нашъ землякъ, одержавъ на университетѣ Ігайлонскімъ вь Кракові степеня доктора медицины.

— О. Иванъ Наумовичъ переїхавъ вчера на постояле мешканье до Вѣдн, а за короткій часъ переїде туды и его родина. У Вѣдн має печататся "Наука", котра теперъ больше рефлектує на Царство Польское, (де якъ звѣстно школы зъ наказу уряду муотять єи предлаічувати) и на штунду, якъ на Галиччю.

— Ирутій выборы поїмай крутыми стежками". Пишуть намъ: Переїзжаючи черезъ село Кричє, положене вже вь самімъ кутку нашой Чернои Руси, увидѣвъ я коло почтового дому множество народу. Коли я осытаєвъ о причину того збору, отповѣвъ мені одинъ зъ приютившихъ людей: "Мы хочемо рекурѣвъ робити." — "Рекурѣвъ? пытаю адванованій. На почтѣ рекурѣвъ, що за рекурѣвъ?" — "Е, говорѣтъ, та то таке. У насъ були выборы до рады громадской, та й поїшли якось крутыми дорогами. Нашъ п. почтмайстеръ хотѣвъ донкѣче бути вѣйтомъ, а що видѣвъ, що люди не конче за нѣмъ, то бѣвъ гайда крутити. Та якъ зачавъ крутити, то такого накрутивъ, що до новой рады выбрано ажъ 10 жидѣвъ а 8 християнъ, а мѣжъ тыми ще 2 ч. зъ необрѣзанныхъ жидѣвъ; розумѣєся выбрано и п. почтмайстра. Мы нічого не говорили, бо и мало що знала, ажъ нѣ зъ сего нѣ зъ того выбирають вѣйта, та й знаєте

кого выбрали?" — "Та певне п. почтмайстра", кажу я. — "Але де тамъ, жиди! А п. почтмайстеръ хочъ выесть нѣбы то певну надію, збѣтатъ на леду. Жиды не дурній християнина выбирати. Та й ще теперъ и подякувати не хочуть п. почтмайстрови за ласкавий крутий выборъ. А треба вамъ ще знати, що у насъ єсть до 500 осадъ християнскихъ а лише до 60 жидѣвскихъ. Але хто крутыми стежками ходитъ, то й самъ окрутится." — "А що-жъ вы тутъ робите?" пытаю дальше. — "Та хочемо рекурѣвъ робити, а п. почтмайстеръ єсть нашимъ секретаремъ громадскимъ." — "Такий самый выборъ отбуеєвъ теперъ и вь Устю епископскѣмъ... Гей люди, люди, не крутитѣ, бо перекрутите!" — *Бривта.*

— Зъ Галичя пишуть намъ: "Stalo się to przez zaropnienie..." — такую отповѣдь дали намъ члѣны выдѣлу тутешного казина, Руины зъ ролу вь переважній части и люди на становивцахъ независимыхъ, на интерпеляцію, чому выслаютъ до рускихъ родитѣ запироны на вечерокъ казинный друкованій вь языкѣ польскѣмъ. Скаменѣтѣ панове! Ватки Вашй посивѣли вь уолугахъ руокии церкви и народу, рускимъ хлѣбомъ Васъ довѣлѣ жывила, руокою пѣною Васъ до сну колысали, оловомъ руокиимъ навчили Бога молити и — рѣчь неможлива — дѣжджали такого результату, що вы забуваєте на руоку мову та цураетеєвъ єи, неначє лѣха яког. Прилюдный сєй зазывъ атеїжє опаматає Васъ и вы прокинувшись зъ сего ону тяжкого станете добрыми сынами матери-Руси та и будете вь будучности тамтѣ, що вь своій хатѣ своя правда, и сила, и вѣла.

— Гѣдно наследуваня. Для бѣдныхъ учениковъ рускихъ вь Ярославі, потребующихъ книжокъ та одєжы, зложили на забавѣ у п. Загатынского по 1 зр. и по 50 кр.: П. Т. о. Хотивецкій, о. Подлящєцкій, о. Бѣрецкій, о. Целехъ, о. Карановичъ, о. Бѣдєцкій, и панове Загатынскій, Фалиньскій, Бѣлорускій, Негребєцкій, Вагилевичъ, Дрималичъ и Зарицкій, разомъ 8 зр. 50 кр. — Хорошо бы то було, щобъ всюду у насъ бувъ заведеный сєй правдою християнскій обычай, по при розрыкахъ и забавахъ, не забувати и о меншихъ нашихъ братахъ. — *Р. З.*

— На "Рускій Слѣванникъ" прислали: Ва. пп. А. Гривновець 60 кр.; Иондоръ Мыдловокій, суд. авск. зъ Горлицъ 1 зр.; Николай Гетманъ, пѣвецъ при церкви св. Георгія у Львові 60 кр.; Прокѣвъ Трачъ зъ Коношкѣвъ 60 кр.; Овнѣвъ Мовчаловскій зъ Львова 60 кр.; Иванъ Громадка, директоръ школы вь Калуші 60 кр.; Иванъ Задорожний, пѣвецъ церковный зъ Козѣвки 60 кр.; П. Сохацкій, учитель вь Лѣшнєвъ 60 кр.; оо. Пасѣвичскій зъ Ивана 60 кр.; Вао. Ольховый зъ Добрянъ 60 кр.; І. Стрыльскій зъ Плевлєвъ 1 зр.; Вао. Небѣловець зъ Перегіньска 60 кр. — *В. М.*

— Зъ Кракова пишуть намъ: Краковѣе товариство музичне одѣвало вь пятницю вь Саокій оали при участіи численной публики двѣ руоки пѣни: Лавровского "Корона золотая" и Недѣльского (директора сего музичного товариства) "Сумно, марно", переробку на мужекій хоръ и ооло-басъ. На 24 лютого заповѣдженій балъ академичный. На томъ балі має отбутися руоке весельє; дѣвчій лица выгуплать вь руокихъ национальныхъ отряхъ.

— Господарка министра просавты п. Гауча. Якъ енергично постунає сѣбѣ новій министръ просавты кодо заведеня порядковъ вь шкѣльной админотраціи, бачимо зъ того, здавалось-бы мало-важного постановленя вь справі черновецкого университету. Тамъ цѣлу университетску будѣлю занимають салѣ выкладѣвъ, учительска семинарія и 16 оалѣ, нанятыхъ черезъ профессорѣвъ за 400 зр. Черезъ то не стало вь нѣмъ мѣста на кабинеты и за насѣмъ салѣ для кабинетѣвъ муотѣвъ скарѣвъ платити 4000 зр. Кабинеты тѣ были однакъ помѣщеніи досыть далеко оть университету, бо ажъ вь палатѣ правол. архієпископа. Щобъ сию недогоду уоунути, выдана интересованій оверы вь радѣ державній 40.000 зр. на будову учительского семинаря, абы тымъ способѣвъ знайти мѣсто на помѣщенєе кабинетѣвъ вь самѣмъ университетѣ. Мнмистеръ Гаучъ розглянувшися, вь чѣмъ дѣло, вымовивъ напередъ профєсорамъ мешканя и казавъ до нихъ перенести кабинеты. А вже ухвалєныхъ 40.000 зр. казавъ обернути на будову груоги гимназіи вь Черновцахъ.

— Богослуженя за здоровье кн. Бисмарка, якъ доносить "Слово" а за намъ "Dz. Pols.", отбулывъ сего понедѣлка о. Лука Бобровичъ вь церкви св. Юра на просьбу одной интеллигентной женщины.

— Солидарность. Вѣй польскій фирмы торговельны перестаютъ зносятся оть фабрикама нѣмечкима и прускима.

Вѣсти зъ Аепархіи Львовской.

На конкурсъ ухвалою зъ 13 л. с. м. розписавъ: до ч. 1070 пар. До вжанка дек. тернопольского, над. приват.; 2) до ч. 1127 кап. Сѣхѣвъ дек. щирецкого, презентує рада мѣста Львова; 3) до ч. 1128 кап. Черечинъ, дек. щирецкого, презентує конвентъ львовскихъ Доминиканѣвъ. Речанєць до 10 цѣвтя 1886.

Завѣдательство ех ситпендо вь Дрышовѣ поручено о. Сильв. Липкому зъ Поручина, а о. Ем. Петровича уволено.

Президія намѣстничства годится на каноничну интатудію о. Теодора Вѣлевача на Вырѣвъ.

Введеній вь завѣдательство вь Рудничкахъ дек. роздѣльного о. Конст. Стрѣцкій.

Вѣсти зъ епархіи Станиславѣвской.

На конкурсъ ухвалою зъ 18 лютого розписавъ: 1) пар. Олєшѣвъ, дек. устєцкого, над. ординар. до ч. 245; 2) кап. Маркѣ въ вѣ, дек. тысьменицкого, над. прив. до ч. 256. Речанєць до 15 цѣвтя 1886.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Товариство "Провѣта" выдало 1-шу книжечку за рѣкъ 1886 а 90-ту зъ ряду, подѣвъ заг. "Станиславѣвское Братство Успеніеко у Львові, его заоснованє, дѣяльнѣсть и значеня церковно-народне. Написавъ Александръ Барвильскій." (Книжечка обнимаетъ 77 сторѣвъ и коштує 16 кр. безъ пересылки почтовой.) Авторъ просятъ свою працю: "Першому и верховному Станиславѣвскому Братству на Руси при церкви Успенія Пр. Богородицѣ у Львові, вь память тристѣлѣтнихъ роковинъ его заоснованя". Авторъ подѣляєт свою працю на три дѣлы: I. *Внутрнншій ладъ руской церкви до половины XVI столѣтя* (выборне право руокого духовенства; обмеженєе того права князими литовскими правомъ подаваня; усунєнєе права выборного; выливъ Люблинскої уніи на руске духовенство; право патронату; упадокъ понавн руского духовенства; змаганя поправити станъ руокии церкви; початокъ и характеръ руокихъ братствъ церковныхъ). II. *Початокъ и дѣяльнѣсть Львовского Станиславѣвского Братства* (пріѣздъ англійского патр. Іоахима до Львова и подтвержденєе нового уставу Успеніекого братства; пріѣздъ царгородского патрїарха Бремїи и розширенєе правъ Усп. братства до значеня Станиславѣвскій; боротьба Станиславѣвскій зъ рускими владыками и съ Львовскимъ магистратомъ; введенєе свѣтского духовенства до Станиславѣвскій). III. *Значенєе и заслуги Львовского Станиславѣвского Братства* (церковь Усп. Пр. Бог.; вышша школа Станиславѣвскій; друкарня; законченєе). — Книжечка написана дуже совѣстно, на підставі богатого жерельного матеріалу, и мы муоємо єя поручити найшаршимъ кругамъ рускимъ якъ середѣ интеллигенціи, такъ и письменного простонародя нашого.

— Житєпись бл. п. Николая Устїновича, одного зъ першихъ галицко-руокихъ соловѣєвъ, писателя и политичного дѣятеля, пише теперъ омыъ его, и. Корнило Устїновичъ (пробуваючи вь Заостаѣвъ на Буковині). Вѣсть тая певно кожного урадує, а мы пересвідчєнъ, що п. Корнило Устїновичъ житєпись своего достойного отца передаєт намъ, о околѣко нынѣ можна, повну и на тѣлѣ нашихъ культурныхъ и политичныхъ обставинъ той добы, яку переживъ пок. Никола зъ Николаєва.

— Украинскій литературный альманахъ "Смиданъ", зложеній вь Харькові пѣвъ отхѣвъ и оловѣлянъ иш. Щоголева, Александрова, Бѣлѣвокого, Мирного, Ганнѣ Барвильскій и другихъ, высланны уже до цензуры. Що зробить сѣ намъ цензура, чи перешустить, чи скрутить єму вѣзѣ, якъ то вь остатныхъ рокахъ дуже часто робить, вь своій частъ доносємо.

— П. Теофимъ Копытинскій, руокий живописецъ, выговинивъ удачный образъ, представляющій роднину хату Тараса Шевченка. Образъ сєй выставленый на публичной видѣ вь торговліи п. Сабѣварты и Дидынского и представляє намъ окомну крѣпачку хатину, освѣчену у внутри блєскокомъ горячю вь печи огня а пѣвъ вибъ чарующимъ блєскокомъ бѣлолѣцкого мѣсяца.

Господарство, торговля и промышлень.

— Станъ свѣтвомъ торговлѣ вь послѣднихъ трѣхъ рокахъ. Характеристикомъ послѣднихъ трѣхъ лѣтъ подѣвъ взглядомъ торговлѣ и промыслу єсть значна застой вь торговельномъ оборѣтѣ и зменшена продукция промыслова. Особливо послѣдній рѣкъ перерывивъ подѣвъ тымъ взглядомъ значно два попередий рока. Немало до того причиннало и европєйскій державы, котрй черезъ впривадженєе охоронного цѣа, щобъ охоронити мѣсцеву продукцию рѣльничу и промыслову, утрудняють торговлю межинародну. Зъ того выхѣдитъ насампередъ застой вь руху зѣлѣзничѣ и кораблѣвъ, дохѣдъ ихъ зменшавѣ вь цѣломъ свѣтѣ о 2%—6% противъ доходу вь роцѣ 1884. И будова зѣлѣзничѣ и машинъ зменшалася. Дальше идуть за тымъ цѣлѣ ряды кридъ купецкихъ, котрй не минають навіть богатой Америка. Число кридъ инстатудій купецкихъ и промысловыхъ послѣдного року вь цѣломъ свѣтѣ значно збѣльшилося противъ чола кридъ зъ року 1884. Мѣмо тои политика цѣловъ все таки станъ рѣльничства вь европєйскихъ державлахъ анѣ крихты не поправивѣ, противно рѣльничство Европы буде муотѣло що-разъ тяжшій перебувати вьлѣдѣ.

— Зѣлѣзница Кароля-Людвига. Анціи сєи зѣлѣзничѣ ушала незвычайно низку, бо ажъ на 208 зр. 25 кр. Лѣше вь 1875 р. нѣтовано акціи сєи зѣлѣзничѣ 182 зр. Причина такъ низкого курсу сѣихъ акціѣвъ тепершншѣ хвилі єсть зменшенєе дохѣдѣвъ за мнвущій рѣкъ о 1.6 миліона зр. Пате-реомъ тои зѣлѣзничѣ стоятъ нынѣ такъ, що єи зарядъ подає до мнмистерства торговлѣ о розтяженєе правительственной гарантіи и на овою линію заходѣду.

— Торѣ свинымъ у Вѣдн. Дня 16 л. лютого було на торѣ вѣднєвскѣмъ 3293 штукъ свиная зъ Галиччны и 3968 зъ Угорѣ. Загаломъ було 1328 великихъ штукъ, 2640 штукъ середныхъ, и 3642 назимковъ. За галицкій назимки плачено 32—35 кр., за тяжкй и добрый штука по 34—37 кр. а за середній и плѣхшій штука по 23—28 и 29—34 кр. за 1 кильграмъ живонъ ваги.

